

DOLENJSKE NOVICE

Izhajajo vsak petek; ako je ta dan praznik, pa dan poprej. — Cena jim je s poštnino vred za celo leto naprej 3 K.

Naročnina za Nemčijo, Bosno in druge evropske države znaša 3·50 K, za Ameriko pa 4·50 K.

Dopise sprejema uredništvo, naročnino in oznanila tiskarna J. Krajec nasl. v Novem mestu.

Gospodarstvo.

Odbiranje plemenih prasičev.

Našo prasičjarejo je pospeševala od nekdaj živahna kupčija, ki jo imamo po Dolenjskem. Kar gre v denar, tega se naš Dolenjec rad poprime, in ta sila je nekdaj ugodno vplivala na razvoj domače prasičjereje. Prasičja reja nam donša lepe tisočake, ali ne da se tajiti, da bi se dalo tudi še kaj več doseči.

Z boljšo strežbo in z dobrimi svinjaki bi se dalo pri nas še močno povzdigniti dohodke naše prasičjereje. Veliko bi se dalo doseči pa tudi s skrbnim odbiranjem plemenih živali, saj ni vsejedno, kaki mrjasci in kake svinje se jemljejo za pleme. Ako so po drugih deželah kaj več dosegli pri prasičjireji, dosegli so to tudi zaradi tega, ker polagajo po teh krajih večjo skrb na rejo mrjascev in na odbiranje plemenih živali kakor jo polagamo pri nas.

Zlasti pri mrjascih bi morali vsi prizadeti svinjerejci gledati, da se redijo le take živali, ki so v resnici dobre in sposobne za zboljšanje domače reje. Mrjasci prenašajo svoje lastnosti na 600 in več mladičev na leto. Zato nam ne sme biti vsejedno, ali je mrjasec dobrega rodu in dobrih lastnosti ali ne, ampak prav živo se nam je zanimati, da se redijo povsod sami dobri in sposobni mrjasci. Pri mrjascih je tudi to posebno važno, da niso v bližnjem sorodstvu s svinjami. Če ne kaže imeti mrjasca iz domačega gnezda, naj se dobi drugod, iz druge bolj oddaljene vasi ali pa od zunaj. Ravno tako je pa tudi pri svinjah gledati, da so za pleme sposobne. Dobra, rodovitna svinja je istotako važen pogoj za napredek reje. Zato naj bi pa vsaka gospodinja skrbela, da pride do dobrih, lepih in rodovitnih svinj. Če nimamo doma dobrih svinj, potem je treba drugod poiskati kaj dobrega. V eni ali drugi vasi se dobe lepe in dobre svinje za pleme. Pri tem je gledati, da se odbirajo za pleme le svinjice iz poznejših gnezd, iz drugega ali tretjega gnezda, in zmeraj le iz spomladnega gnezda, ker se spomladna gnezda bolj razvijajo. Ali odbiramo potrebne svinjice doma ali pri sosedu, zmeraj je jemati le najbolj razvite živali, praseta, ki so pri prvih seskih. Za odbiranje plemenih svinj in mrjascev bi se dalo tudi pri nas največ storiti, ako bi se prirejale v pripravnih krajih vsakoletne prasičje razstave. Res, da se tudi na navadnih prasičjih sejmovih lahko odbirajo plemene živali, ali gotovo je, da so v to veliko bolj poklicane prasičje razstave, ki se nalašč za to prirejajo. Takih razstav se udeležujejo navadno le tisti svinjerejci, ki imajo dobre plemene svinje. Zato se pa pri takih prilikah najlaže poučimo, kje bi se dobila lepa praseta za pleme. Take razstave pa tudi sicer močno vplivajo na napredek, ker spodbujajo gospodarje k zbolšanju reje in plemena. -r-

Oklenimo se deželne vinske zadruge!

Odločilen korak se je napravil zadnji četrtek 22. t. m. v razvoju našega kranjskega vinstva. Ustanovila se je v Ljubljani deželna vinska zadruga, ki ima biti glavna pomoč našim vinogradnikom pri prodaji vinskega pridelka. Namen tej zadrugi je tako važen, da bi se ji morali pridružiti vsi kranjski vinogradniki brez izjeme. Današnji položaj vinske kupčije je neznosen in edina pot, ki se kaže rešilno v tem trenutku, je ta, da se združimo v trdno in veliko organizacijo in da pričnemo z vinsko trgovino na ta način, kakor vidimo po drugih deželah.

Stopiti nam je na tekmovalno bojišče z drugimi deželami, kar je mogoče le v tem slučaju, ako smo dosti močni, ako smo gmotno podprti in ako imamo dobro in enotno blago na prodaj, kakor ga zahteva trgovina na zunaj. Za oboje je pa treba združenja, kajti le na ta način spravimo potrebni denar skupaj in le na ta način lahko spravimo toliko in takega vina skupaj, kakor ga zahteva današnja vinska trgovina. V tem oziru naj so nam za izgled druge dežele!

Novo ustanovljena zadruga ima v sedanjem položaju tako važno nalogo in tako velik pomen za daljni napredek našega vinstva, da bi jo morali podpirati vsi od kraja. Tu se ne gre za interese posameznih vinogradnikov, ampak tu se gre za odstop in napredek vsega našega vinstva, za interese cele dežele. Pod pezo obstoječe vinske krize mora biti danes vsak vinogradnik toliko izkušen, da uvidi potrebo skupnega nastopa in skupnega dela. In zato pozivljemo vse naše vinogradnike, da pristopijo k zadrugi, ki ponuja roko k skupnemu delu za zboljšanje naše vinske kupčije. Tista ravnodušnost in tista malosrčnost, ki se česče pojavlja po naših krajih, pa tudi razni drugi oziri morajo prenehati spričo skrajno kritičnega položaja, v katerem se nahajamo z našim vinstvom. Nasprotno! Podati se je na torišče skupnega dela in imeti je pred seboj le svoje stanovske koristi!

Zato pa pristopimo k zadrugi vsi, ki smo navezani na dohodke vinarstva. Kjer je mogoče ustanoviti krajevne vinske zadruge, tam naj se zbirajo vsi prizadeti vinogradniki in naj osnujejo krajevne zadruge, kjer pa na ustanovitev krajevnih zadrug ni misliti, tam naj pristopijo vinogradniki naravnost k deželni zadrugi v Ljubljani. Vsi pa se oklenimo združne misli, ker le v ti je iskati boljše bodočnosti našemu vinstvu!

—r—

Naroči naj se takoj Tvoj prijatelj na „Dol. Novice“!

Politični pregled.

V dobi, ko ne zboruje državni zbor, vsi časniki pišejo še zmirom o zadnji obstrukciji „Slovanske Jednote“, pri kateri so poslanci „Slovenskega kluba“ imeli vodilno vlogo. Na Slovenskem ta resni nastop odobruje velika večina. Le zagrizeni liberalci tu in tam delajo nekoliko zgage. Slovanske stranke istotako odobrujejo taktiko „Jednote“ — povsod prodira spoznanje, da se za jesensko zasedanje osnuje „slovanski blok“. — Izjava Stapinskega, načelnika poljske ljudske stranke, kaže, da ona nikakor noče ostati v enem bloku z nemškimi strankami proti Slovanom.

Rusinski klub je sklenil podpirati opozicijo, dok se strmo-glavi ta Slovanom tako nasprotna vlada. — Da se bo lažje dosegla edinost med slovanskimi poslanci, naj le trezno presojajo nemške liste, kateri bi radi obdržali nemško hegemonijo v Avstriji in skoro vsi pišejo zoper slovanske opravičene zahteve. A vladni krogi naj vedo, da se tudi zoper Slovane ne more več vladati. Slednjič bomo vendarle prišli do resnične avstrijske politike, ki naj bo pravična do vseh svojih narodov.

Na Ogrskem prejšnje ministrstvo vodi vladne posle. Košutovci na tihem kujejo svoje naklepe, kako bi Mažari podjarmili druge narodnosti.

Na Hrvatskem traja veleizdajniška obravnava dalje. Zloglasni Nastić, na katerega se drž. pravdnštvo posebno opira, se je zelo zapletel v svojem pričevanju. Parkrat si je zopergovoril in je pod prisego lagal.

V Srbiji so prišli na sled listinam, ki spričujejo o zaroti, da se odstrani sedanja vladajoča rodbina. Kralju Petru hočejo dati dobro odškodnino. Volitev kacega angleškega princa za kralja, da bi bila najugodniša.

Španska se je v Maroku zaplela v vojsko s pogumnimi Kabili. Po novejših poročilih so Španci zopet poraženi, padel je en general, več častnikov in 400 mož. Po vsej Španiji vre, razglašeno je po mnogih mestih obsedno stanje. Brzobjavne in železnične zveze revolucionarji razdirajo, že zažigajo cerkve in samostane, moré duhovne; tudi mostove razdirajo.

Kreto so zapustili vojaki evropskih velesil. Med Turčijo in Grecijo je radi Krete velika napetost. Na Grškem so prišli na sled častniški zaroti proti kralju, ki ni priljubljen, ker se je baje preveč udal velesilam in Turčiji. Grška armada se presnuje pod nadzorstvom ptujega generala; kraljevi principi pa izgubé poveljniška mesta.

Francoska ima novo ministrstvo pod načelnikom Brianda.

Listi pišejo, da je sv. Oče papež Pij X. zbolel.

Rusija hoče kaznovati Perzijo, ker ta ni dala ruskemu ministru nikacih garancij. Ruske čete ostanejo v Perziji. V Teheranu pa se javlja protigibanje v korist odstavljenega šaha.

Kolera v Peterburgu se še širi.

Zabavi in pouku.

Tri avstrijske stoletnice.

I.

(Dalje.)

Junaška bramba trdnjavic Naborjeta in Predela je dosegla namen vrhovnega poveljnika nadvojvoda Ivana. Ob teh trdnjavah so bili Francozi štiri dni zadrževani, zato se je med tem glavna avstrijska armada rešila ter dospela v Beljak in po odpočitku marširala dalje čez Celovec, Gradec proti Dunaju. — Generala Gyulaya je pustil nadvojvoda s 4000 možmi ob Zilici pri Trbižu, da je zadrževal še Francoze, ki so zbrali tod že do 40.000 mož. Gyulayeva četa se je sicer hrabro bojevala ob cesti — a se je morala premoči francoski odtegniti, zato je krenila čez Belopeč, Rateče, Podkoren po dolini proti Ljubljani. — Obramba Kranjske proti Francozom je bila izročena 9. armadnemu zboru pod generalom Gyulayem, kateri je hitel — kakor rečeno — proti Ljubljani, kjer so utrdili posebno Grad in Golovec. Za poveljnika utrjenega Gradu je postavil Gyulay 80 letnega generala Moittelle. — A Francozi niso prodirali samo od koroške strani nego tudi od Primorske. Francoski maršal Macdonald je vodil od Goriške sem 12.000 mož pešcev in 1100 konjikov. Avstrijci so se v bran postavili pri Razdrtem, Podvelbom in Podragi, a sreča jim ni bila mila, francoski premoči so se morali udati; dne 20. maja je tudi posadka pri Razdrtem kapitulirala okrog 2000 mož. Tako so francoske čete korakale ene čez Hrušico na Logatec, druge čez Postojno. — Avstrijske čete so se umikale čez Postojno, Cirknico.

Položaj Ljubljane je bil zdaj nevaren, kajti Francozi so korakali od Logatca čez Vrhniko proti Ljubljani. Vrhovni poveljnik Gyulay je že 18. maja s svojim oddelkom zapustil Ljubljano ter se podal čez Šmarje, Višnjo goro na Dolenjsko proti Novem mestu, kamor je od Notranjske čez Krško dolino memo Soteske s svojimi četami dospel tudi general Zach.

Dne 19. maja so se Francozi že prikazali pred Ljubljano. Naslednji dan maršal Macdonald ukaže obstreljevanje kastela na Gradu. V noči med 22. in 23. majem se grad vsled izdajstva majorja Lefebvre uda. Slovanska posadka se je temu izdajstvu postavila po robu z orožjem v roci, a je bila slednjič od Francozov Lahov prisiljena udati se in je bila odpeljana v ujetništvo. Vsled kapitulacije grada ljubljanskega so imeli Francozi v oblasti Notranjsko in Gorenjsko. Le Dolenjska se je še držala.

Avstrijske čete so se semkaj umaknile. Ban grof Gyulay se je hotel pomnožiti s hrvatsko ustajo ter odkorakal na Karlovec; generali Kalnosy, Splenyi in Gavasini pa so stali na Dolenjskem od Soteske, Novega mesta do Brežic, da se v sili lahko umaknejo na Hrvatsko.

Ta čas je prišel Dolenjcem poziv, da se zbero v črno vojsko. Novo mesto je bilo središče za vso obrano. Črna vojska novomeškega okraja je bila razvrščena v tri oddelke. V levem krilu so bili okraji: Poljane, Kostel, Kočevje, Ribnica, Turjak, Cobelšperk in Višnja gora; v desnem: Zatičina, Turn pri sv. Križu, Svibno, Radeče, Boštanj, Mirna, Trebnje, Rakovnik, Mokronog in Otočec; v sredi pa: Mokrice, Šrajbarski Turen, Pletarji, Kostanjevica, Ruprčvrh, Metlika, Črnomelj, Gradac in Novo mesto. — Novomeščani sami so dali 169 mož črne vojske. Mestni zbor je izvolil za poveljnika pl. Fichtenaua. Črna vojska je bila v podporo avstrijskim četam, kolikor jih je general Gyulay pustil na Dolenjskem. Majorja barona Du Montet je postavil za poveljnika z naročilom, naj preži na Francoze v Ljubljani in jih zadržuje pred prodiranjem na Dolenjsko. In res je hrabri major dne 27. junija nepričakovano napadel ljubljanski grad, zmagal in tako Ljubljano sicer brez kastelja dobil v svoje roke.

Večjo vlogo nego črna vojska je igral „brambovski bataljon“, ki je bil osnovan že pričetkom vojske. Zbral ga je bil poganiški graščak Franc Langer, štel je nad 1000 mož. Začetkom vojske 1. 1809 je bil poslan v Sachsenburg na Koroškem. A ko so Francozi pri Naborjetu in Predelu zmagali ter polovico Koroške dobili v svojo oblast, se je vrnil ta bataljon po ovinkih v Novo mesto, od koder je bil poslan v Samobor; nazadnje je ostanke svojega bataljona poveljnik Langer peljal v Keszteley na Ogrskem v glavno taborišče nadvojvoda Ivana, kjer je bataljon opravljal odkazane vojaške dolžnosti. Novembra 1809 je bil razpuščen ter se vrnil čez Zagreb domov. Langer je vsled naporov obolel ter v Pogancih umrl 5. avgusta 1811. Radi zaslug je bil njegov sin Fran Henrik Langer povišan v plemeniti stan s pridevkom pl. Podgoro. (Cf. Dimitz IV. Prof. Vrhovec: Zgodovina Novega mesta.)

Imenovani major Montet pa ni ostal s svojo posadko v Ljubljani, nego se je zopet vrnil na Dolenjsko. Tu je privzel „brambovski bataljon“ in dne 11. julija zopet mahnil proti Ljubljani, zasedel Golovec ter obkolil mesto in grad, da se francoska posadka ni mogla ganiti. Ko ga je 25. julija napadla, je v praski zgubila polovico svojega moštva. Mej tem je bilo 12. julija 1809 v Znojmu sklenjeno premirje mej Francozi in Avstrijci, kar se je pa na Kranjsko izvedelo še le proti koncu julija.

Radi teh naskokov Du Montetovih Francozi na Dolenjsko niso mogli hitro prodirati. V Novo mesto so prišli še le 6. avgusta. Meščanom pretresljiva novica je bila ta, da je cesar Napoleon naložil zasedenim deželam ogromen vojni davek, samo Kranjski nad 15 milijonov frankov. Pred njim pa je že podkralj Evgen za oskrbo svoje italijanske armade zahteval poltretji milijon. Te vsote pač ni zmogla že itak izsesana dežela. Ker na ta način Francozi niso dobili veliko denarja, razpisali so „prisilno posojilo“ na obligacije. Novomeškemu okrožju so naložili 58.000 frankov, mesto samo je moralo dati 2000 frankov.

A vse te odredbe so ljudstvo silno vznejevoljile po vsem Kranjskem. Najbolj je vrelo po Dolenjskem, kjer je vzbuknil „kmečki upor“. Najprej so se vzdignili meseca septembra na Kočevskem; potem se je upor razširil čez Poljane, Kostel, ob Kolpi tija do Metlike. Napadli so posadke v Metliki, Semiču, Črnomlju, Kočevju, da jim je prav predlo. — Uporniki od Soteske, Žužemberka in Trebnja so 16. oktobra uprizorili napad na Novo mesto, ki bi se jim bil skoro posrečil, da se niso dolgo pogajali z okrožnimi uradniki, ki naj bi se njim pridružili. A Francozi so se mej tem zbrali ter na ustaše streljali in mrtve

pometali v Krko. Drugi so zbežali. Uprav tisto noč se je po zatrti ustaji v Kočevju vrnil general Zucchi. V Bršlinu je nekdo ustrelil na generala, a ga ni zadel. Zato je ukazal požgati Bršlin in Prečno. Potem je izdal strogo povelje, da bo vsak ustreljen, pri katerem bi se našlo orožje, ali bi se ne vrnil k svoji družini.

Da bi se ljudje po Dolenjskem rajši pomirili, naprosila je začasna vlada ljubljanska francoskega generalnega guvernerja grofa Baraguay d' Hilliers, naj dovoli tedanjemu škofu Kavčiču, da se poda med upornike ter jih podučí, naj se nikar ne ustavljajo novi vladi in dežele ne spravljajo še v večjo nesrečo. Škofova beseda je imela najboljši uspeh. Dne 30. oktobra je bila dežela pomirjena.

Francozom je bilo tudi ustrezno, ker so imeli le malo vojakov na razpolago — baje le 2800 mož. General Zucchi je po zatrtem napadu zapustil Novo mesto — naročivši, da morajo skrbeti za mir pod svojo odgovornostjo, ter se podal v varstvo Ljubljane, a se kmalo zopet vrnil ter Dolenjcem, če bodo mirni, obljubil popolno odpuščenje.

Mej tem ko se je Kranjska sicer častno a brez pravega jednotnega načrta borila zoper ptujega gospodarja — Francoza, bila je njena osoda na Dunaju že odločena. Radi drugih porazov je cesar Franc z Napoleonom sklenil mir v Schönbrunnu dne 14. oktobra 1809. Tu je odstopil Zgornje Koroško, Kranjsko, Goriško s Trstom, avstrijsko Istro, Kranjsko Primorje z Reko, Hrvatsko do Save Franciji, katera je te dežele z od Italije odločenimi pokrajinami beneške Istre, Dalmacije in Dubrovnika združila z imenom „Ilirske provincije“ ali kraljestvo Ilirija. Ob enem je cesar Napoleon imenoval maršala Marmonta za generalnega guvernerja in grofa Dauchy za generalnega intendanta ilirskih provinc.

Dne 22. oktobra 1809 so topovi in zvonovi Ljubljani označevali sklep miru in novega gospodarja.

S tem smo očrtali tisto stoletnico, ob kateri je večina do dve tretjini slovenskih dežel prišlo pod Francoze in tem je bilo pridruženih polovico hrvaških dežel; vsem pa je bila glava ali prestolnica bela Ljubljana. Ali bi zdaj ob stoletnici ne mogla biti Ilirija vzgled za združenje naših Jugoslovanov pod mogočnim orlom avstrijskim, tembolj ker ima naš cesar še zdaj naslov „kralj Ilirije“? —

Dopisi.

Prečna. Zgradba nove župne cerkve. Tako je bil dodelan velikansk betonski obroč, ki bo kot podloga v temelju vezal in nosil s skalnato močjo visoko in težko zgradbo. Proti koncu meseca majnika smo to betonsko delo dovršili ter smo začeli na to podlogo, ki se je do tedaj dobro sprijela in vtrdila, zidati s kamnjem. Spretni zidarji so velike skale tako lično obdelali kakor kamnoseki in take lepe kvadre vkladali vodoravno po dolgem, pa tudi prek kakor je potreba, da se zid dobro zveže. V zemlji in jeden meter nad njo smo samo s kamnom zidali, ker je sploh najtrpežnejši, se ne zmeni ne za vlago ne za zmrzlino, pa daje stavbi tudi trdnost zato, ker je mnogo težji mimo opeke — spodaj težka zgradba, zgoraj pa vedno lagleja, potem varno stoji. Seveda, z dobro žgano in trdno opeko se zid še bolje veže. In take, hvala Bogu! smo imeli na izbero! Zato smo v imenovani višini zvezali kamenit zid z močnim pasom trdne opeke — nato zopet meter visoko s kamnjem, katerega smo zopet zvezali z močnim opekarskim obročem. Vešči in vestni zidarji so zid gostili ter notranje votlinice z malto in skrljicami napolnjevali. Vnanje špranje ob skladih kamnja pri zunanjih stenah so pustili prazne za kak centimeter, da se dobro omet prime, takisto tudi pri zidu iz opeke. Da se malta s kamnom in opeko vrlo dobro sprime, treba je oboje zadostno z vodo zmociti, da se omije prahu, nesnage. Lepota stavbe zahteva, da je vnanje lice stene lepo ravno, ne kotanjasto in ne vegasto, ne vdrtó, ne zavito, tako kakor kaže zidarska vrstica; pa tudi trdnost stene je tem večja, čim tanjši je omet, jeden centimeter debeline sploh zadostuje, predebel omet vsled vlage, mraza, pa tudi vročine počí, odstopi in pade proč. Zidarskega podjetnika in njegove zidarje je g. nadinženir pohvalil, da zidajo tako lepo naravnost.

Ajdovec. Dne 18. julija je imel sv. novo mašo č. g. Jožef Gnidovec iz Sel pri Ajdovcu. Slavnostni govornik mu je bil njegov sorodnik vč. g. dr. Janez Gnidovec, gimnazijski ravnatelj v škofovih zavodih. Devet duhovnikov je spremljevalo g. novomašnika

pred altar. G. novomašnik je že odločen za kapiteljskega vikarja v Novem mestu. — Občinski lov je razdeljen na 11 oseb, veliko je pa tudi divjih lovcev, ki se posebno v nekaterih gozdih okrog klatijo. Pred nekaj dnevi sta srečala dva lovca tri take, ki so bili po obrazih namazani s češnjami, da bi jih nihče ne mogel spoznati. Lovca jim nista mogla biti kos, vendar so jim baje že prišli na sled in se bodo morali zagovarjati pred sodnijo, ker nimajo pravice hoditi na lov in znabiti tudi zato, ker so grozili lovčema, da ju ustrelijo, ako jih ne puste v miru.

Iz Šent Jerneja. Ob sprazniku Karmeljske M. B. se je zopet mnogo pobožnih ljudi zbralo v „Lurdu v Rakovnikih“ pri Vrbovcih, da počaste N. L. G. — Zdaj se gradi potrebni vodnjak, tako, da se studenčnica ne bo izgubljevala, in bo zadosti vode, akoravno bi bilo drugod radi suše pomanjkanje. Tudi za vse bližnje posestnike bo zelo koristno, da bodo imeli snažno in okusno vodo. Olepšal se je že prostor, in upamo, da se bo še veliko predrugačilo, ker pobožni romarji iz lastnega nagiba pokladajo milodare B. M. D. Na obletnico sv. Petra in Pavla je bilo darovano čez sto kron, nedeljo pozneje pet in dvajset kron. Tudi čez leto so razni romarji darovali po več kron, dva celo vsak po dvajset kron. Marsikateri gojijo srčno željo, da bi se kedaj Mariji na čast mogla cerkev sezidati se ve z dovoljenjem preč. knezoškofijstva. Ljudje pripovedujejo že razna uslišanja, ki so se tej Lurdski Materi Božji priporočevali. Ne objavimo jih še zdaj, bo že nanesa prilika, da se bo vse zvedelo. Vendar eno reč bi pa le rad sporočil, ki je tam napisana tako-le:

„Bila sem v postelji, pa sključena štiri leta. Prosila sem Lurdsko Mater Božjo, da mi pomaga. In v resnici mi je pomagala, da sem začela hoditi po bergljah. Dala mi je še to, da prav iz veselega srca zdaj eno bergljo tukaj v novem Lurdu v Rakovnikih pustim. Lurdska Marija, prosí, pomagaj mi še naprej.
Cecilija Kos iz Cerovega loga,
fara Šent Jernej na Dolenjskem.

Tako se bere na listku, ki je na bergljo prilepljen.

Dostavek uredništva: Objavili smo zgornji dogodek le zato, ker nam je naš izveščitelj znan kot povse verodostojen mož. A prosimo ga, naj se glede objav posvetuje z domačo č. duhovščino, ker je treba previdnosti osobito pri ženskih bolnicah, ki včasí kako malenkost razglašajo kot čudež.

Sv. Križ pri Kostanjevici. Pretečeno nedeljo smo obhajali lepo slavnost. Č. g. Komljanec je daroval namreč prvokrat sv. daritev. Slavnostni govornik je bil tukajšnji rojak, veleč. g. Kerin, župnik boštanski. Ob priliki te nove maše pokazali so tukajšnji Sokoli svojo brezmejno sirovost. Ko sta se namreč po noči vračala dva naša fanta z novomašnikovega doma, so ne daleč od tam naleteli na gručo Sokolov. Na svoj prijazen pozdrav so dobili za odgovor živžiganje in zbadljive besede — nato je sledil napad s kolom. Posebno nad enim so hoteli izliti svojo sokolsko jezo — in da ni hitre pomoči, bi bil gotovo obležal mrtev na tleh. Taka je torej omika naših Sokolov: niti cesta ni varna pred njimi! S studom se obračamo od teh tako razdivjanih fantov in od onih, ki jih tako vzgajajo — ali vsaj mirno gledajo te sirovosti. Kje si slavno županstvo, da bi nekoliko na prste stopilo tem motilcem nočnega miru? Ali ni postave, ki bi zabranila tako zbadljivo obnašanje Sokolov?!

Sv. Duh pri Krškem. Tukaj se je vršil minulo nedeljo popolndne shod kmetske zveze. Udeležba je bila nepričakovano obila: zbralo se je nad 200 gospodarjev. Shod otvori podpredsednik K. Z. g. Andrej Pirc ter povdarja namen današnjega shoda. Na to govori g. iurist J. Adlešič o pomenu združevanja za kmetski stan, o kmetski zvezi in njenih nalogah. G. poslanec dr. J. Hočevar poroča o novoustanovljeni deželni vinarški zadrugi. Na splošno željo se sklene še to leto ustanoviti podružnico za krški okraj. G. poslanec poroča na to o zadnjem zasedanju državnega zbora, o prizadevanju poslancev S. L. S., da preprečijo oderuško madjarsko banko v Bosni, ki hoče zaslužniti naše južne brate, ter o naporih, ki so jih imeli naši zastopniki na Dunaju, da preprečijo italijansko univerzo v Trstu ter o nameravani trgovinski pogodbi, ki bi veliko škodovala našemu kmetskemu stanu. Poslušalci odobravajo soglasno nastop svojih zastopnikov na Dunaju ter jim izražajo polno zaupanje. — Nato govori domači župnik g. J. Žust navdušeno in prepričevalno o volitvah in o dolžnosti, udeleževati se vsakih volitev, da doseže tudi kmetski stan primerno zastopstvo v javni upravi, ki mu gre. — Še isti dan je pristopila večina domačih gospodarjev k K. Zvezi. (Dostavek uredništva: Posebno iz krškega okraja prosimo enakih poročil.)

Ika pri Reki. V. Slava redu sv. Frančiška. Častiti očetje frančiškani nimajo samo za ohranitev Marijinega svetišča na Trsatu, kakor je bilo opisano v dveh številkah „Dol. Novic“, neizmernih zaslug, ampak tudi za druge znamenite kraje hrvaškega Primorja. Povsod so postavili samostane in cerkve, gojili cerkveno umetnost, nabirali v svojih knjižnicah zaklade človeškega uma, poleg tega pa razširjevali vero in omiko. Bivajoč cela dva meseca v zdravilišču v Iki sem imel priliko, na svojih potih obiskati to in ono frančiškansko cerkev. Opravi sem sv. mašo, potem pa si ogledal vse, kar je bilo v cerkvi in v samostanu posebno imenitnega. V Zadru me je gvardijan o. Stanislav Kocijančič, Slovenec, rojen blizu Kopra, ljubeznjivo sprejel in mi vse znamenitosti v cerkvi razkazal; star častitljiv križ iz XI. stoletja, v molitvenem koru veliko sliko domačega mojstra Salghetti-ja. Temu slikarju je vzela nemila smrt soprogo in tri male otročiče. Njim v spomin je na presni omet naslikal umrlo ženo ležečo na mrtvaškem odru, nad njo v oblakih otroke, hiteče proti nebu. odkoder Marija v sijajnem blišču nanje gleda in roke v objemu razpenja, na dnu slike umetnik sam z ostalimi otroci, vsi zaupno zročijo kvišku k Mariji in dragim rajnikom. — Velikanska je slika mojstra Karpaciija (Carpaccio) iz XV. stoletja, na kateri je videti nad sto oseb, razdeljenih na več oddelkov in v tedanjih nošah; vsi kleče in dvigajo roke k Mariji vnebovzeti. — V cerkvi je tudi nekoliko slik in sličic od roke slavnega mojstra Bellini-ja. — Sploh imajo vse cerkve tam doli toliko slik, ena lepša od druge, da ni prostora zanje na stenah in so jih morali v zakristijah in po hodnikih razobesiti. Ker so bila skoraj vsa večja mesta v srednjem veku delj časa pod oblastjo beneške republike, ni čuda, da so si cerkve omislile toliko krasnih umetnij. Saj je Italija ona dežela, kjer bron živi, platno diha in kamen govori.

Gospod gvardijan je povedal, da samostanska družina šteje 35 oseb in uživa povsod spoštovanje. Ljudstvo v Zadru je verno in radodarno. Sv. Anton Pad. dobi za kruh svojih siromakov po 5000 kron na leto. Toda premeten je tako, da ima v nabiralni skrinjici dve luknji za sprejemanje darov: na prvi je napis „prošnje“ (suppliche), na drugi „prejete milosti“ (grazie ricevute). Dejal sem sam pri sebi: Sv. Anton pa zna beračiti in za svoje ubožce skrbeti, dva daru hoče imeti, eden mu ni zadosti. Ko sem se poslavljaj od gosp. gvardijana, ki tam daleč od doma, na hrvaškem Primorju, deluje za čast božjo in zveličanje duš, so ravno v cerkvi postavljali mrtvaško krsto za slovesno črno mašo. Na krsti sem čital primeren napis: „Vanitas vanitatum, omnia vanitas“, („Ničnost vseh ničnosti, vse je prazen nič.“) Resnica, ki ji nihče ne ugovarja in je še nobeden ni ovrgel. Vse kar živi mora v grob, samo dela njegova ostanejo in spomin nanj, kakršnen je že; blag ali narobe.

Istotako imajo frančiškani lepa svetišča v Trogiru, na otoku Hvaru, v Spljetu in Dubrovniku. V njih cerkvah in samostanih so kar cele galerije italijanskih mojsterskih del: od Sa. Croce, Palma, Bassano, pa tudi od samega Ticijana, Pordenone, Andrea del Sarto itd. V Spljetu in Dubrovniku so videti za cerkvijo hodniki iz srednjega veka, sloneči na umetno izdelanih stebrih. Frančiškanska naselbina v Spljetu izvira iz 13. veka in ima sv. Frančiška Asiškega za svojega začetnika. Zgodovinska resnica je, da je ta slavni ustanovitelj treh redov l. 1220 v Spljetu pridigal. Drago mi je bilo, da sem vse te cerkve, ki so nekatere vse prezidane ali celo od tal iznova postavljene, natančno pregledal in opravil v njih svojo pobožnost. Ker je sv. Frančišek svoj red izročil Brezmadežni v varstvo, je samo po sebi umevno, da zavzemajo po frančiškanskih cerkvah Marijini oltarji prvo mesto in je njeno češenje radost pobožnih menihov. —

Znameniti knjižnici imata samostana v Zadru in Dubrovniku. V poslednjem mestu so ohranjeni v samostanu trije rokopiši slavnega pesnika Gunduliča, Dubrovčanina.

Narvečja slava in zasluga reda sv. Frančiška pa je ta, da je nam katoličanom ohranil narvažniše kraje v sv. deželi. Koliko so častiti menihi zaradi tega pretrpeli, koliko jih je mučeniško smrt prestalo, nobeno pero ne popiše. V Jeruzalemu že od davnih časov oskrbujejo stražo sv. groba Zveličarjevega na Golgati, pa le en del tega svetišča so mogli obdržati. Leta 1808 je bila cerkev božjega groba pogorela in brž so razkolni Grki s svojim denarjem novo cerkev sezidali ter se malone celega svetišča polastili. Katoliške države v Evropi so frančiškanom prepozno poslale denarne podpore, s katerimi so mogli le nekaj delov sv. grobišča oteti. Ondi obhajajo vsako leto na veliki teden veličastne, splošno občudovane pobožnosti in procesije. Kdor roma v sv. deželo, skuša potovanje tako urediti, da je ravno zadnje

dni velikega tedna v Jeruzalemu in se more udeležiti navedenih svečanosti. —

Velikanska stavba je frančiškanski samostan v Jeruzalemu, po našem Zveličarju imenovan „Salvator“, z novo cerkvijo, za katero je narvečji denarni prispevek poslal naš presvetli cesar Franc Jožef. V samostanu je prostora za 60 do 100 menihov, ki imajo stražo v raznih svetiščih, skoraj vsi so Italijani. V tem samostanu biva varih (kustos) sv. dežele. Tu vidiš delavnico za vse vrste obrtnij, brez števila obrtnikov se v njih izučijo, da morejo pozneje od dela svojih rok pošteno živeti.

Frančiškanom gre hvala, da imamo katoličani v posesti svetišče v Betlehemu, v groti, kjer se je rodil Zveličar sveta. Pa tudi tukaj so se Grki vrinili in košček svetega kraja pridobili. Istotako je v rokah oo. frančiškanov oni sv. prostor v Nazaretu, kjer je stala Marijina hišica in je Marija prejela angeljevo oznanilo. Krasna cerkev, ki na tem mestu stoji, nosi ime „cerkev Oznanjenja“. L. 1219 je sv. Frančišek to svetišče s svojim obiskom počastil. Prva cerkev je bila že od cesarice sv. Helene v IV. stoletju postavljena, toda od Turkov do tal razdejana. Križarji so jo vnovič dvignili, pa Turki zopet podrli. L. 1291 so jo angelji za zmeraj tem nevarnostim odmeknili in na Trsat prenesli, odkoder je na žalost čez tri leta zginila in se v Loreto premaknila. Obojno svetišče, prvotno v Nazaretu in ono na Trsatu, pa je pod varstvom očetov frančiškanov. —

V sv. deželi pa ima ta slavni red na raznih krajih tudi „hospice“ ali gostišča, kjer so romarji gostoljubno sprejeti in tako izvrstno postreženi, da se ne morejo prečuditi. Prvo gostišče je precej v primorskem mestu Jafa, kjer romarji končavši vožnjo preko morja narpoprej stopijo na tla sv. dežele. Potem se vrstijo gostišča frančiškanov po vseh znamenitih mestih. Tujci ne najdejo besed, da bi prijaznost in gostoljubje menihov iz reda sv. Frančiška mogli dostojno popisati.

Po pravici in zasluženju sem tedaj temu sestavku dal naslov: „Slava reda sv. Frančiška.“ Čast in slava in priznanje mu bodi od vseh katoličanov vesoljnega sveta za njegovo vsestransko delovanje od časa njegove ustanovitve do sedanjih dni!

Aleksandrija, Egipet, dne 17. julija 1909. V zadnjem času je zadela tukajšnje Slovence bridka izguba. Nenadoma nas je zapustil naš častiti oče Benigen Snoj. Premeščen je namreč kot duhovni svétnik v Jeruzalem. Velepriljubljeni in velezaslužni pater Benigen bo težko nadomestljiv. Kdo jih našteje vse njegove zasluge v tujini za Boga in dom? Bil je nevstrašen in nevtrudljiv delavec kot duhoven in domoljub. Kot pravi oče je skrbel za tukajšnje Slovence. On je vstanovil tukaj dekliško in šolsko društvo. In kdor bi vedel, kakim nevarnostim so izpostavljena tukaj v Egiptu naša dekleta, ne bo mogel dovolj ceniti zaslug, ki si jih je stekel v tem oziru naš dični in nepozabni dušni pastir. In glede šole koliko težkoč in zaprek je moral prestati, to ve le on sam. E, marsikako je moral požreti in prezreti! Videti Slovence, nevešče ni besede slovenščine, ga je bolelo srce in sklenil je, naj stane, kar hoče, rešiti y šoli vsaj njihove potomce. In vkljub vsem nasprotstvom od ljudske strani in od pristojnih oblastnij je z božjo pomočjo dosegel, da imamo sedaj v Aleksandriji slovensko šolo, kjer podučujejo č. šolske sestre iz Maribora. In že pri prvem šolskem sklepu se je pokazal sijajen in nepričakovan vspeh. Splošno priznanje in pohvalo so dobili isti dan č. o. Benigen, č. sestre učiteljice in ves šolski odbor od občinstva, da, še celo g. konzul, ki je bil svoj čas največji protivnik slovenski šoli, se je pohvalno izrazil v svojem javnem ob tej priložnosti držanem govoru. — Celih devet let je bil č. oče med nami, in nadejali smo se, da nas ne zapusti še tako kmalu. Toda človek obrača, Bog obrne. In ne moremo si drugače, kakor da mu prosimo na njegovem častnem mestu božjega blagoslova, izrazujoč mu najprisrčnejšo častitko in najiskrenejšo zahvalo.

Slovenska kolonija.

Požrtvovalnemu rojaku, proslavitelju slovenskega imena v tujini — najprisrčnejše častitajo Dol. Novice.

Belokranjski glasnik.

Metlika. Dne 18. julija je daroval č. g. Anton Černugelj z Grabrovca svojo novo sv. mašo v župnijski cerkvi v Metliki. Bil je to dan veselja ne samo za g. novomašnika in njegove sorodvince, ampak tudi za celo župnijo, da za celo Belokrajno, ki je pridobila s tem zopet enega rojaka kot sotrudnika na cerkvenem in narodnem torišču. Verno ljudstvo je tudi v dejanju pokazalo, da čuti z g. novomašnikom. Kako bi pa tudi ljudstvo ne bilo povzdig-

njeno! Novomašnik, spremljan od mnogoštevilnih duhovnikov-sobratov, krasno petje na koru pod vodstvom g. Mihelčiča, slavnostni govor: vse to je vplivalo, da se je verno ljudstvo čutilo povzdignjeno. Ne samo iz domače župnije, tudi iz sosednjih župnij hrvatskih obojega obreda je prihitelo obilo ljudstva radovat se z g. novomašnikom. To je pač živ dokaz, da je naše ljudstvo verno, polno spoštovanja do mašniškega stanu. — Slavnostni govor v cerkvi je imel veleč. g. kanonik Anton Žlogar, sosednji rojak novomašnikov, ki je vpletel marsikako zanimivost iz zgodovine metliške župnije in svojih belokranjskih rojakov v svoj govor. Belokranjsko verno ljudstvo bo gotovo g. novomašniku hvaležno za veselje, ki mu ga je pripravil s svojo prvo sv. daritvijo. Stranski gosti so opazili, da je cerkev okusno prenovljena — res v ponos metliškemu mestu. Napredek pa je posebno na pevskem koru. Tako precizno petje se ne čuje povsod. Navadni priprosti mladenci in dekleta, ki niti nimajo časa dosti se učiti, pa proizvajajo težke, umetne, latinske maše. Čestitati je g. pevovodji, da ima na razpolago kar tri zборе: mešani, možki in ženski zbor. Draga belokranjska mladina, le naprej po tej poti umetnosti in izobrazbe za oblaženje srca.

Črnomelj. (Mestni župnik Stanko Peharec †.) Ko je dne 26. julija v ponedeljek popoldne iz Novega mesta dospel brzovjav o nenadni smrti našega g. župnika, se je ta pretresljiva novica bliskoma razširila po mestu in po vsej fari. Ljudje skoro niso mogli verjeti, kajti izvedelo se je, da se gospod še ta teden okrepan vrne na svoje mesto. Na videz res čvrsti gospod se je dne 8. julija moral podati v bolnico Usmiljenih bratov v Kandiji radi potrebne operacije, katera se je pri znani spretnosti ondotnih gg. zdravnikov posrečila. Ureza se je tudi normalno celila tako, da bi se bil te dni župnik smel vrniti domov. A sv. Ane dan je v obednici sobratom potožil, da se ne počuti dobro ter da gre v svojo sobo.

A ni prišel še do nje, ko se zgrudi — zadet od kapi. Navzoči usmiljeni brat ga prenese v sobo, kjer se ovesti, pri polni zavesti prejme sv. poslednje olje in kmalo na to mirno zaspi za vselej. Srčna hiba je povzročila njegovo tako naglo smrt.

Pokojni g. Stanko Peharc je bil rojen v Trziču na Gorenjskem dne 17. aprila 1870. Po dovršeni gimnaziji si je izbral bogoslovje ter bil že kot tretjeletnik posvečen v mašnika dne 9. julija 1893. Naslednje leto ga je tedanji knezvladika dr. Missia poslal v pastirstvo na obširno župnijo Stari trg pri Ložu, pozneje pa v Staroloko na Gorenjskem.

Ko je bila črnomaljska župnija zopet udova, ker v par desetletjih je zgubila v nedolгих presledkih vsled smrti tri župnike: Vesel — Munda — Klemencič — treba jej je bilo poiskati novega župnika. In višji pastir je spoznal za primernega g. Stanislava. Da se ni motil, so kmalo spoznali farani in njegovi sosedje duhovni sobratje. Pridobil si je ljubezen obojih; a spoštovanje tudi pri omikancih, kateri so nasprotnega bolj novodobnega mišljenja. S svojimi sotrudniki je v prvi vrsti deloval na to, da se v dobrem belokranjskem ljudstvu očvrsti verska zvest in na tej podlagi mej njim razširja večja izobrazba. Vedel je iz poprešnjega pastirovanja, da se na moderne svobodomiselnice ni zanesti tudi ne v narodnem obziru. V resnih časih ne potrebujemo frazerstva, nego pozitivnega in sicer požrtvovalnega dela za blagor ljudstva, in tega se pokojni Peharc ni ustrašil. Delujoč v Belikrajini jej je tudi želel pomagati do boljše gmotne prihodnosti — železnico kot glavno progo je želel videti izpehano prav v bližini mesta — da-si se je tudi radi tacega prizadevanja stvar zopet zavlekla. —

V sredo se je pomikala cela vrsta vozov, da popelje v Novo mesto obilo zastopnikov naše fare, ki naj skažejo zadnjo čast ljubljenu pastirju ob njegovem pogrebu. Kakor so bili Novomeščani presenečeni, ko so videli toliko Črnomalčev in naših sosedov Metličanov, tako smo bili tudi Belokranjci iznenadeni v Kandiji in v mestu, ko smo našli toliko sočustvujočega občinstva ob prebridki zgubi enega najboljšega naših veljakov.

Od mrtvašnice Usmiljenih bratov se je razvrstil sprevod. Za križem črnomaljski zastopniki z zastavami, obe Marijini družbi, izobraž. društvo, telovadci, posojilnica, zastopniki dijaških društev Danice, Zarje, Dijaške Zveze itd. Poleg obeh konventov so našli duhovščine nad trideset, prav veliko jih je dospelo iz Belikrajine. Pokojnega župnika dekan g. Erzar iz Semiča je v Ljubljani uprav odhajajoč k sostanku svojih sošolcev izvedel o smrti ter se takoj vrnil v Novo mesto. Dekan je blagoslovil truplo † gospoda v mrtvašnici. Ko je pevski zbor, v naglici sestavljen, odpel ganljivo žalostinko, je kondukt vodil ob navzočnosti vsega kaptelja g. prošt dr. Elbert v pokopališko kapelico, kjer se je truplo

blagoslovilo. Potem so ga prenesli na mrtvaški voz, ki je prišel nalašč za to iz Črnomlja, in ga prepejal na novomeški kolodvor. Gospa mati pokojnega župnika, ki ga je v nedeljo obiskala in se veselo vrnila domov, je namreč želela, da se prepelje v njegov rojstni kraj v Trzič, kjer je bil v četrtek položen k večnemu počitku.

Pretresljivo je bilo, ko so farani na pokopališču in na cesti zadnjič gledali krsto pokojnikovo in zagnali glasen jok. Marsikateremu njegovemu prijatelju je solza porosila oko. —

Med navzočimi smo opazili p. n. gg.: c. kr. okrajni glavar Domicelj iz Črnomlja z gospo soprogo, novomeški glavar baron Rechbach, metliški prošt Dovgan in oskrbnik Dav. Vukšinič; zastopniki županstva iz Črnomlja in iz ysake vasi črnomaljske župnije; nadinspektor Opitz; nadučitelj Šetina; hotelir Lakner; nadzornik Turk in dr. — Blagi Stanko počivaj v miru!

Domače novice.

O pogrebu † g. črnomaljskega župnika Stanka Peharc poročamo v dopisu iz Črnomlja.

Shod v Št. Petru pri Novem mestu bo v nedeljo 1. avgusta po 7. uri, po sv. maši. Poročevalec preč. g. dr. Lampe iz Ljubljane.

Odlikovanjska slavnost se je v našem mestu vršila zadnjo nedeljo. C. kr. deželno-brambovsko ministrstvo na Dunaju je z odlokom dne 18. julija t. l., št. 750, priznalo aktivnim udom slavne meščanske garde od Njega Veličanstva cesarja ustanovljeno častno znamenje (kolajno) za 25- oziroma 40letno hvalno službovanje in sicer: I. za 25letno: gg. stotnik Josip Košiček; narednik (Feldwebel) Anton Weiss in Janez Kušljan; korpolarom: Maks Brunner, Fran Lepič, Ivan Jakše, Jakob Mikolič, Ivan Pintar, Vinko Umek, Konrad Ziegler in Anton Medved; gardistom: Vinko Zbevnik, Fran Murgelj, Fran Zalar, Alojzij Knafeljc, Fran Strajnar, Fran Knoblar, Avgust Knafeljc in Ivan Šinkovec. II. za 40letno pa: narednik Avgust Küssel, četovodja Leopold Fischer, desetnik Ludovik Illowsky, gardist Mihael Hrovat. Od godbe: narednik Matija Merše, Fran Mišjak, Anton Simončič, Anton Mišjak, Pavel Lojk, Jernej Mišjak, Mihael Jazbec in Janez Jazbec, kateri je pa med tem časom umrl. Ker je tukajšnji c. kr. okrajni orožniški stražmešter g. Fran Mohorič odlikovan s srebrnim zaslužnim križcem s krono, se je obojna slavnost obavila ob jednom. Tem povodom je bila na predvečer bakljada in serenada po mestu ter pred okrajnim glavarstvom in žandarmerijskim poveljstvom. K paradi v nedeljo je dospela prav številna deputacija orožnikov, katera se je vdeležila z godbo, meščansko gardo in veteranskim društvom ob desetih sv. maše v kapiteljski cerkvi. Sv. opravilo je ob asistenciji gg. kanonikov izvršil mil. g. prošt dr. Elbert. Garda je izstrelila običajne salve med sv. mašo. Ob koncu sv. maše je g. prošt imel do odlikovancev jako primeren nagovor. Pri petju je sodeloval tudi c. kr. operni pevec g. Betteto, ki je zdaj na odmoru. Njegov samospev se je odlikoval s finim prednašanjem. Prisostvovali so v cerkvi načelniki raznih uradov, opazili smo med drugimi c. kr. okr. glavarja baron Rechbacha, okrožno-sodnega predsednika dr. Kavčiča, drž. pravdnika dr. Rogina, mestnega župana Ogorveca, kandijskega župana Zurca in druge. Ko so se čete uvrstile pred okrašeno mestno hišo, kjer so bili zbrani razni zastopniki uradov in društev, nagovore odlikovance gg.: glavar, orožniški častnik in mestni župan, povdarjajoč njih zasluge in izročajoč jim svoje čestitke. Na to pripne g. častnik zaslužni križec s krono stražmeštru Mohoriču, g. glavar pa odlikovanim gardistom častne kolajne. Navdušeni „živio“ presvetlemu cesarju se je razlegal iz hvaležnih src ter odmeval daleč na okrog tudi med gledalci, katerih je bilo vse polno po trgu. Pri Tučku so se zbrali odlikovanci in gosti k slavnostnemu obedu, kjer so se vršile običajne zdraviljice in je godba svirala izbrane komade. Potem se je začela prosta zabava z godbo, katera je bila res neumorna, in s petjem, pri katerem so se odlikovali gg. orožniki. Dolgo v noč so se razlegali mili glasovi slovenske pesmi in mične godbe kot odmev hvaležnih in zvestih src svojemu cesarju in lepi domovini.

Na Gorjance! Prijatelji Gorjanc priredé v nedeljo dne 8. avgusta ob lepem vremenu izlet k sv. Miklavžu na Gorjancih. Sv. maša se bode darovala okolu polu 10. ure dopoldne. Odhod iz Novega mesta točno ob 3. uri zjutraj. Zbirališče izletnikov na mostu. Udeleži se lahko tega izleta vsak, kdor le hoče.

Dolenjsko pevsko društvo priredi dne 15. vel. srpana t. l. vrtni koncert, čegar čisti dobiček se odloči v obrambne namene slovenske meje. Kraj in natanjčni vspređ se bode sl. občinstvu pravočasno naznanil.

Topničarji so v sredo dospeli v mesto. Po dvavpevnemu odmoru so odšli na strelno vežbališče pri Krškem.

Naznanilo. Načelstvo obrtne splošne zadruga za sodni okraj Rudolfovo naznanja vsem svojim članom, da od 16. t. m. naprej uraduje v Kandiji št. 75, t. j. vpisavanje učnih pogodb, oprostnine, prošnje itd. Opozarja se tudi vse gg. mojstre te zadruga, da vedno pravočasno priznanjajo svoje učence glede učnih pogodb, istotako pomočnike.

Rudolfovo, dne 23. julija 1909. Načelnik: A. Sedlar.

Splošne obrtne zadruga IX. občni zbor se je vršil dne 18. aprila 1909 v gostilni g. Kopača v Rudolfovem v navzočnosti šestnajstih pravih udov, ker dne 4. aprila sklicani shod ni bil sklepčen vsled premajhne udeležbe. G. Umek, načelnik splošne obrtne zadruga, pozdravi vladnega zastopnika g. Golia in navzoče člane ter jim pojasni, da on ne more predsedovati današnjemu občnemu zboru, ker je on tudi načelnik mizarske zadruga, ter odda vodstvo občnega zbora podnačelniku g. Ivan Pintarju, kateri preide na dnevni red. Zapisnikar prebere imenik članov splošne obrtne zadruga, katerih je v sodnem okraju Rudolfovo 344, ki se dele na 37 vrst obrtov. O blagajniškem stanju poroča za leto 1908 načelnik, dohodki znašajo: gotovine je bilo v blagajni koncem leta 1907 201 K 78 v, pristojbina mojstrov vplačala se je v letu 1908 102 K, oprostnina učencev 165 K, vpisnina 117 K, skupaj 685 K 78 v. Stroški znašajo: vrnena pridruženina 19 K, tiskovine 30 K 61 v, pisarniška opravila 50 K 60 v, razni stroški 17 K 62 v, skupaj 117 K 83 v. Ostane gotovine koncem leta 1908 267 K 95 v. V mestno hranilnico v Rudolfovem vložilo se je 13. marca 1908 na hranilno knjižico 200 K. Gotovina: prva hranilna knjižica znaša z obrestmi vred 1229 K 89 v, druga 851 K 97 v, gotovina v blagajni 267 K 95 v, skupaj 2349 K 81 v, kar se vzame na znanje. Načelnik poroča, da se je ustanovila čevljarska in mizarska zadruga, katere so prosile za en del premoženja v gotovini od splošne obrtne zadruga. Izračunal je na prošnjo teh zadrug po številu članov g. dr. Blodig, zadrugi inštruktor, kateri je od ministrstva postavljen za nadzorovanje obrtnih zadrug sledeče: čevljarski zadrugi pripada 290 K 84 v, in sicer v gotovini 242 K 84 v in 48 K za iztirjati, kateri znesek so bili čevljarski mojstri splošni obrtni zadrugi na dolgu. Mizarski zadrugi pripada 239 K 94 v, in sicer v gotovini 190 K 94 v in 49 K za iztirjati, kateri znesek so bili tudi mizarski mojstri na dolgu, kar se enoglasno sprejme, da se obema zadrugama gori navedeni zneski izplačajo. Dalje poroča, da se je glede spremembe pravil posvetoval z obrtnim inštruktorjem g. dr. Blodigom in mu le-ta nasvetoval, naj se pravila v toliko spremene, da se ustanovi za ostale rokodelce le ena rokodelska zadruga in na ta način bodo sčasoma izostali prosti ali dopuščeni obrti, in poudarja, da bo to naloga novoizvoljenega načelstva in odbora. Mora se ustanoviti tudi za vse druge rokodelce preizkuševalna komisija za učence, da istim ne bo potreba hoditi v Ljubljano k preizkušnjam. Za tem se izvoli načelnikom g. Anton Sedlar, posestnik in kolar v Kandiji, podnačelnikom pa g. Josip Vovk, posestnik in pek v Kandiji. Odbornikom gg. Košir Josip, krojač, Valentinčič Anton, sedlar, Iljaš Ignac, kovač, Kenda Franc, steklar. Vovk Alojzij, ključavničar, Žibert Josip, ključavničar, Smitka Oton, slikar, Gačnik Anton, mesar, Agnič Andrej, klepar, Murn Avgust, svečar, Mramor Miha, usnjar, Kopač Leopold, klobučar, Blažon Franc, urar, Preželj Jakob, ključavničar. Namestnikom gg.: Koretič Josip, kovač, Karas Ivan, brivec, Pelko Franc, krojač, Kos Josip, knjigovez, Ferlič Ludvik, mesar in Bele Josip, zidar. (To poročilo je že nekoliko pozno; prosimo, da sproti obveščujete o zadevah svoje zadruga. Uredn.)

Gospodarske drobtine.

— **Deželna vinarska zadruga** se je ustanovila in je sedaj naloga vseh prizadetih vinogradnikov, da jo podprejo s svojim pristopom. Ta zadruga je nastala, ker jo nujno potrebujemo. Ona je sad obstoječe vinske krize, ki zahteva, da se tudi na Kranjskem ganemo in da tudi pri nas kaj storimo za povzdigo vinske trgovine. Vse druge vinske dežele so nas že prehiteli v tem pogledu. Zlasti Dolenjci smo najbolj zaostali in je zadnji čas, da se tudi mi otresemo starokopitnosti in začnemo glede vinske trgovine ubirati drugo pot. Namesto vinočev naj se snujejo vinske zadruga, ki nas edino zamorejo do boljše bodočnosti.

Priglasila za pristop k vinarski zadrugi sprejema odbor zadruga v Ljubljani. Vpisnina znaša 10 K, delež pa 20 K. Vsak zadrugi mora imeti en delež, jamči pa s trikratno vsoto vzetih deležev. Dosedaj se je vpisalo 60 članov z 253 deleži. Ako naj

zadruga pomaga našemu vinogradniku, mora pristopiti vse od kraja k zadrugi. Vsak kdor je navezan na prodajo vina, naj postane član zadruga. Le tako spravimo zadruga do tiste moči, ki je potrebna, ako naj zadruga uspešno deluje.

Krajevne vinske zadruga. V pripravnih legah bo treba snovati krajevne vinske zadruga, ki naj pristopijo kot take v zvezo z deželno zadruga. Kjer se bodo snovale krajevne zadruga, tam naj se vpišejo vinogradniki h krajevnim zadrugam, sicer pa k deželni zadrugi. Marsikje namreč ne bo mogoče snovati krajevnih zadrug, bodisi iz tega ali drugega vzroka. Tam naj se vinogradniki vpišejo za člane deželne zadruga. Treba je, da se vsi organiziramo in da se udeležimo vsi podjetja, ki je nam na korist ustanovljeno. Zlasti pri naših maloposestniških razmerah je treba, da se združujemo in da iščemo v združenju našo moč in boljšo bodočnost.

Zelena turšica za molzne krave. Zelena turšica daje prav slastno krmo, katero žre živina prav rada; resnica pa je, da je zelena turšica sama za se premalo tečna. Krave po taki krmi dosti molzejo ali mleko je bolj slabo in bolj vodeno kakor po drugi zeleni krmi. Zato se pa priporoča, da se poklada poleg zelene turšice še kaj drugega za priboljšek kakor n. pr. otrobi ali kako drugo močno krmo. Prav je, da se zelena turšica pred pokladanjem zreže. Zrezani turšici se tudi močna krmila lažje primešavajo.

Rja na pšenici. Letos je pšenica — vzlic dolgo trajajoči suši — precej močno trpela zaradi rje. Slama bo vsled tega malovredna za pokladanje. Ker je po rji napadena slama celo škodljiva, jo bo treba za pokladanje popariti in soliti in po malem primešavati drugi krmi. Na ta način jo napravimo okusnejšo in manj škodljivo.

Steza poleg steze. Pri nas gre s stezami mnogo prostora v zgubo, za katerega je res škoda. Kolikokrat se ne vidi po tri, štiri steze eno poleg druge. Kaj ni škoda za prostor? Kaj se mora res toliko prostora s hojo zatreti? Bodimo tudi na to stran bolj gospodarni in ne delajmo škode sosedom! Vsakega prostora je škoda, ki se po nepotrebnem zavrže.

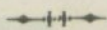
Meje med njivami so dale že mnogo povoda k tožbam med sosedi. Ko bi bili naši ljudje bolj spravljeni kakor so, sosedje pa bolj prijazni, bi kazalo meje kolikor mogoče odpraviti, take meje namreč ki so poraščene s travo. Orati bi kazalo njivo do njive, tako da bi odpadli tisti travnati osredki. To pa zaradi tega, ker so take meje najbolj varna bivališča za miši in ker se s takih mej raznaša plevel na okolu. Posebno pa nam delajo miši škodo, ki se vgnezdijo po takih mejah.

Misanje kokoši. Ob času misanja treba kokoši krepko rediti, da ne shujšajo preveč in da sploh lažje prebijejo ta čas in da so pozneje zopet bolj nesne. Vsako leto kaže pa pred misanjem prodati vse tiste kokoši, ki jih ne mislimo pustiti za daljno rejo.

Raznoterosti.

* **Abdul Hamid in milosrčnice.** Kakor znano, je bivši sultan živel v neprestanem strahu, da bo zastrupljen po jedeh, ki so jih postavljali pred njega. Da se torej občuva proti zastrupljenju, mu je prišel na misel poseben pripomoček. O tem poročajo časopisu „Linzer Volksblatt“ od popolnoma zanesljive strani sledeče: „V Jildizu so morale katoliške milosrčnice pripravljati jedila za sultana. Milosrčnice so stanovale v Jildizu. a so smele nemoteno vršiti svoje verske dolžnosti. Glede kuhinje so morale izpolnovati najnatančnejše predpise. Od strani milosrčnic se je čutil tako nezaupni vladar popolnoma gotovega, da ne bodo ponudile roke k nobenemu naklepu na njegovo življenje in da se bodo najvestneje ravnale po vseh odredbah, izdanih v zaščito njegovega življenja. Te milosrčnice so bile pri sultanu zelo v milosti. O tem se pripoveduje sledeča zajamčena dogodba: Pred nekaj leti je sultan dva odlična Turka zaradi deležnosti na mladoturškem gibanju obsodil na smrt. Vsa prizadevanja, doseči njuno pomilostitev, so ostala brezuspešna. Tedaj so njuni sorodniki prosili milosrčnice, naj izprosijo od sultana življenje obsojencev. Dobre usmiljenke se temu niso mogle upirati, izprosile so si avdijenco, poklekile so pred sultana in razložile svojo prošnjo. Hamid je sprejel milosrčnice zelo prijazno in jih odpustil z besedami: Vam pač ne smem te prošnje odbiti. Obsojenca sta bila pomiloščena. To je pripovedoval pred tremi leti pokojni škof Doppelbauer, takrat pod pogojem molka. Pri tem se je skliceval na visokega dostojanstvenika v službi, kateremu je bil sultan zelo udan in ki je one milosrčnice osebno poznal.

* Mesina in Reggio in vsa okolica prvega groznega potresa se še niso umirili. Zadnje tedne se zopet pojavljajo potresi in s strahom navdajajo bivalstvo. Zdaj pa listi poročajo sledeče: Denar, ki se je nabiral za po potresu ponesrečene Mesince skoraj po celem izobraženem svetu in katerega se je nabralo mnogo milijonov, je prišel v roke takim ljudem, ki so ga pobasali v svoje žepe in tako obogatili z žulji tudi mnogih revežev, ki so si marsikateri krajcar od ust odtrgali in ga darovali z najboljšim namenom za nesrečne žrtve silovitega potresa. Sedaj prihajajo na dan razne umazanosti pri razdeljevanju tega darovanega denarja. Nekemu umazanemu špekulantu je bila v oskrbo izročena po potresu ponesrečena plemenitaška rodbina. Ta brezsrčnež je napravil trikrat račun za oskrbo te rodbine na dotični odbor, a vsakokrat pod drugim imenom tako, da je dobil trikratno plačilo. Temu človeku so izročili tudi 13.000 K, kateri znesek se je nabral v Avstriji. Kupiti bi imel za ta znesek stradajočim živila, a je denar pobasal. — Pod razvalinami so našli mnogo dragocenosti, pa tudi denarja. Skupno se je cenilo nad 100 milijonov lir. Vojaki, ki so denar izkopavali, so ga izročili vojaškemu poveljstvu, ki je zaman čakalo ukaza vlade iz Rime, kako naj se ta denar porabi. Konečno so ta denar spravili po raznih shrambah v mestu brez zadostnega varstva. Denar je ves raztrošen. Zmešnjava je velika. Sedaj se oglašajo lastniki izkopanega denarja, kateri zagotavljajo, da ta in ta denar ali dragocenost je njih lastnina, a se jim ne more verjeti. Nihče ne ve, koliko denarja se je pokradlo. Na milijone in milijone so odnesli razni uzmoviči. Ako se pomisli, da celo z nabranimi prispevki za žrtve se tako postopa, si lahko predstavljamo, kako se je postopalo pri izkopavanju v Mesini. — Skoroda škoda za vsak vinar, ki so ga dali sicer z dobrim namenom, a je prišel v roke raznim pijavkam. To je mogoče le v Italiji!

Ameriški novičar.

= Chicago, Ill. — Ako se hočemo Slovenci kot narod ohraniti tudi v tujini, moramo imeti svoje cerkve ali vsaj slovensko službo Božjo in svoje ljudske šole. V naši slovenski župniji sv. Štefana smo storili velik korak naprej, ko smo zadnje leto osnovali tudi slovensko šolo. Dne 26. junija je bil slovesen sklep, katerega so se vdeležili tudi stariši in povabljeni gosti. Veselja je igralo srce vsem, ko so čuli ljubke otroke tako pogumno odgovarjati in prepevati mile slovenske pesmice. Poučeval je radovoljno župnik Ant. Sojar.

= Newyorški bogataši. Po davčnih listih, predloženih zboru mestnih svetovalec, imata Andrew Carnegie in Mrs. Russell Sage po 5.000.000 dol. vredne osebne lastnine v New York City. John D. Rockefellerjev osebni lastninski asessment le 2.500.000 dol. in oni sedmerih članov Vanderbiltove rodbine skupaj nad 1.300.000 dol. J. Pierpont Morgan je spodaj z 400.000 dol., dočim sta pokojni H. H. Rogers in William Rockefeller obdačena vsak z 300.000 dol. Narastek za leto v splošnem obdačenju zemljiške in osebne lastnine je okoli 100.000.000 dol. To je 400.000.000 dol. manj nego povprečni narastek za več prešlih let. Skupna obdačena vrednost je letos 7.250.000.559 dol., od katere je 6.807.179.704 dol. samo v zemljiščih. „Am. Slovenec.“

= Eveleth, Minn. Rojaki v Eveleth, Minn. so se odločili, da si postavijo novo hišo božjo v svoji naselbini. Do sedaj so imeli le skromno cerkvico. To so prestavili na drugo mesto, kjer se vrši začasno služba božja. Na njenem prostoru pa bodo postavili krasno, iz rudeče opeke zidano cerkev, ki bo ena največjih v železni okolici Minnesote. Cerkev bo 125 čevljev dolga in 54 čevljev visoka. V pokritje stroškov zidave so se farani odločili, da plačajo družine po 50.00 dol. in samci po 20.00 dolarjev. V župnijo spada, kakor poročajo — nekako 800 družin.

Tržne cene v Novem mestu.

Imenovanje	Hektl. po		Imenovanje	Hektl. po	
	K	h		K	h
Šenica	23	42	Leča	11	71
Rž	14	31	Bob	9	76
Koruza	12	36	Ajda	12	36
Oves	8	45	Proso	11	71
Ječmen	11	38	Soršca	13	—
Krompir (mernik)	1	20	Lan	—	—
Fižol	11	71	Jajca po 9 za 40 vinarjev.	—	—
Grah	9	76			

Loterijske številke.

GRADEC, 25. julija 50 22 76 53 15

Darovi za novo župno cerkev v Prečni.

Darovali so: Janez Paté 3 mlade hraste. Jožef Murgelj, Marija Barbo, Besal Jožef pa po dva hrasta. V kronah pa: Zdravje M. 10, Fr. Drenik 10, kap. Florjančič J. 20, naduč. Fr. Saje 10, Korb. Pegan 3-20, Spelič M. 1, Božič M. 1, Gujidovc Alojz nabral na novi maši v Ajdovcu 21-15. — Gačnik A. 2, Globelnik A. 2-20, nj. teta 1. Bog blagoslovi!

Tujci v Novem mestu.

Hotel Koklič: D. Sinico, M. Dalmedico iz Višnje gore; K. Hasloch iz Zagreba; I. A. grof Barbo, I. Klemenčič, I. Legvart, F. Hubad, A. Wislak, V. Franke, F. Knopf, J. Levičar iz Ljubljane; I. Supančič, F. Leuz iz Gradca; F. Stainer iz Lesc; A. Siviadosch, E. Karafial. M. Pregelj iz Trsta; A. Lesjak, iz Št. Jerneja; P. Liebert, P. Baumsteiger, B. Steiner iz Dunaja; A. pl. Garzaroli iz Celovca; M. Čermak iz Rudolfovega; F. Stepanjčič, I. Žnidaršič iz Gorice; I. Zupančič iz Tržišča.

Jakše: I. Nemanič, A. Mucha, J. Bračeka, R. Bračeka iz Metlike; I. Supanz iz Ljubljane; S. Kunc iz Dunaja; F. Matjašič iz Rosalnice.

Hotel Jacaz: Ana Modic, Zofka Modic iz Nove vasi; A. Zavodnik iz iz Višnje gore; Helena Pavlina iz Kalifornije; J. Holzner iz Reinswerd-a; A. Kapš s soprogo iz Inomosta; F. Omejc iz Ljubljane.

Dražbeni oklic.

E 230/9

8

Dne 4. avgusta 1909 dop. ob 9. uri se bode vršila pri spodaj označenem sodišču v sobi št. 6 prisilna dražba zemljišča vl. št. 571 k. obč. Rudolfovo, obstoječe iz dveh hiš. št. 273 in 274 z vrtom.

Zgoraj navedeno posestvo je cenjeno na 51.840 K, najmanjši ponudek pa znaša 25.920 K, pod tem zneskom se ne prodaje.

Odobrene dražbene pogoje in druge te dražbe se tičeče listine se zamorejo vpogledati pri tem sodišču v sobi št. 5.

Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je oglašiti pri sodnji najpozneje v dražbenem obroku pred začetkom dražbe, ker bi se sicer ne mogle razveljavljati glede nepremičnine same.

O nadaljnih dogodkih dražbenega postopanja se obvestijo osebe, katere imajo sedaj na nepremičnini pravice ali bremena ali jih zadobé v teku dražbenega postopanja, tedaj samo z nabitkom pri sodnji, kadar niti ne stanujejo v okolišju spodaj oznamenjene sodnje niti ne imenujejo tej v sodnem kraju stanujočega pooblaščenca za vročbe.

C. kr. okrajna sodnja v Novem mestu, odd. II.,

dne 17. junija 1909.

(172)

Dražbeni oklic.

E 244/9

6

Dne 4. avgusta 1909 dop. ob 10. uri se bode vršila pri spodaj označenem sodišču, v izbi št. 6 dražba zemljišč vl. št. 450 in 655 kat. obč. Kandija ad a) zidana z opeko krita hiša na bregu med Žabjo vasio in Božjim grobom in njiva, ad b) njiva.

Vrednost istih, je določena na 4412 K 36 h.

Najmanjši ponudek znaša 2941 K 58 h, pod tem zneskom se ne prodaje.

Odobrene dražbene pogoje in listine, ki se tičejo nepremičnine, smejo tisti, ki žele kupiti, pregledati pri spodaj oznamenjeni sodnji v izbi št. 5.

Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je oglašiti pri sodnji najpozneje v dražbenem obroku pred začetkom dražbe, ker bi se sicer ne mogle razveljavljati glede nepremičnine same.

O nadaljnih dogodkih dražbenega postopanja se obvestijo osebe, katere imajo sedaj na nepremičninah pravice ali bremena ali jih zadobé v teku dražbenega postopanja, tedaj samo z nabitkom pri sodnji, kadar niti ne stanujejo v okolišju spodaj oznamenjene sodnje, niti ne imenujejo tej v sodnem kraju stanujočega pooblaščenca za vročbe.

C. kr. okrajna sodnja Rudolfovo, oddelek II.,

dne 16. junija 1909.

(173)

Dražbeni oklic.

Opr. št. E 108/9

6

Dne 3. septembra 1909 dop. ob 11. uri bode pri spodaj oznamenjeni sodnji v izbi št. 3, dražba zemljišč vl. št. 91 in 322 kat. obč. Pijavce in vl. št. 188 ter 553 kat. obč. Cirknik, obstoječih iz h. št. 4 v Spod. Mladatičih z gospodarskimi poslopji in poljem, zidnico in opuščnim vinogradom, katere zemljišča so cenjena skupno na 11006 K 62 h.

Najmanjši ponudek znaša: I. zemljišča vl. št. 91 in 322 k. o. Pijavce na 7338 K in II. vl. št. 188 ter 553 kat. obč. Cirknik na 514 K, pod tem zneskom se ne prodaja.

Dražbeni pogoji in listine, ki se tičejo tega zemljišča se smejo pregledati pri spodaj oznamenjeni sodnji v izbi št. 4.

Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je oglašiti pri sodnji najpozneje v dražbenem obroku pred začetkom dražbe, ker bi se sicer ne mogle razveljavljati glede nepremičnine same.

O nadaljnih dogodkih dražbenega postopanja se obvestijo osebe, katere imajo sedaj na nepremičninah pravice ali bremena ali jih zadobé v teku dražbenega postopanja, tedaj samo z nabitkom pri sodnji, kadar niti ne stanujejo v okolišju spodaj oznamenjene sodnje niti ne imenujejo tej v sodnem kraju stanujočega pooblaščenca za vročbe.

C. kr. okrajna sodnja v Mokronogu, oddelek II.,

dne 14. julija 1909.

(174)

== Svoji k svojim! ==

Popolnoma varno naložen denar

Hranilnica in posojilnica za Kandijo in okolico

reg. zadruga z neomejeno zavezo 69 0-18)

v lastnem domu v Kandiji

sprejema hranilne vloge od vsacega, če je njen ud ali ne, ter obre-
 stuje po $4 \frac{1}{2} \%$ na leto brez odbitka rentnega davka, katerega sama iz svojega plačuje.

Hiša v najem ali pa tudi na prodaj

je pod ugodnimi pogoji. Plačilo lahko na obroke. Natančneje pri Jerneju Sitar v Šmihelu pri Novem mestu. (162-0-2)

Službe išče

27 let stari bivši dragonec, oženjen, treznega in moškega značaja, zanesljiv in pošten, za vsako delo pripraven in več v vinogradih, na polju in v gozdih. Isti želi službe kot

majer, viničar ali logar.

Naslov na županstvo Studenec pri Radni, Senivca.

Krepkega dečka

sprejme pod ugodnimi pogoji v učenje mizarstva Matko Malovič, mizar v Novem mestu. (134-0-8)

Pristni malinovec

iz hribskih malin, jako okusen, ima v veliki množini

lekarna Jos. Bergmann, Rudolfovo.

(129-10-10)

Stavbeno podjetje Znidarčič & Stepančič

Gorica, ulica Mattioli

filijalka v Kandiji pri Novem mestu

se priporoča sl. občinstvu in drugim korporacijam za izdelovanje vsakovrstnih stavbenih del.

Prevzema nadzorstvo in izdelovanje načrtov ter stacionarnih računov.

Za obila naročila se topla priporočata

(170-0-2)

Znidarčič & Stepančič.

Pozor! Slovensko podjetje! Pozor!

Slavnemu občinstvu se priporoča dné 11. febr. 1909 na novo otvorjena velika manufakturna trgovina

FRANC SOUVAN sin

v stari Souvanovi hiši na Mestnem trgu št. 22 v Ljubljani.

(50 43-22)

Hiša za 3600 kron

z vsem gospodarskim poslopjem ter z njivami in travnikom ob vodi, pol ure od kolodvora, je na prodaj pri Josip-u Gimpel, Potok 21, p. Straža pri Rudolfovem, stanujoč v Jurki vasi 30.

(166-2-2)

SODE

vsake velikosti iz najboljšega, močnega, hrastovega lesa ima na prodaj „Sodarska zadruga v Tacnu“, pošta Št. Vid nad Ljubljano. (165-2-2)

Proda se iz proste roke

hiša;

poleg hiše dva joha zemljišča (vrta) posebno ugodno za katerikoli obrtnika ali došlega iz Amerike, osobito za penzionista župnika, kateri se hoče pri Novem mestu naseliti. Vprašaj se pri Mariji Kalinger na Drski pri Novem mestu. (170-3-2)

Kdor potrebuje izvrstno opeko

naj se obrne na

opekarno JANEZ ŠALI v Dolnji Straži, železn. postaja Straža,

ki izdeluje najboljšo opeko za zid, obok in tlak ter za streho. Ako se vzame strešne opeke za celo poslopje, se jamči za njo 10 let. Ta opekarna more konkurirati gledé izvrstne kakovosti z vsakim drugim enakim podjetjem. Vsak odjemalec naj se sam prepriča ter si pogleda opeko poprej, kakor jo kupi. Cene so nizke in zelo ugodne po dogovoru. Iz tega sledi dejstvo, da če tudi kot manjša opekarna ima izvrstno blago ter si lahko nakupi tudi mali posestnik dobre opeke. Priporočam se prav topla za cenjena naročila odličnim spoštovanjem

(164-3-2)

Janez Šali.